Fóia enciclopedica si beletristica cu ilustratiuni.

Pest'a 25 Augustu 6 Septemvre 1865

Ese in fie-care luna de trei ori adeca in 5. 15. si 25. dupa c. v. contienendu doue cóle.

Pretiulu pentru Austria
pe Jun.—Sept. . . . . 2 fl. —
pe Jun.—Dec. . . . . 3 fl. 50 cr.

Pentru Romania
pe Jun.—Dec. unu galbenu.

Nr. 9.

Cancelari'a redactiunei
Strat'a comitatului Nr. 8.
unde sunt a se adresá manuscriptele si banii de prenumeratiune.
Epistolele nefrancate nu se primescu si opurile anonime nu se publica.

I cursu anuale.

VASILIU ALESANDRI.

Daca avemu si noi unu ramu alu literaturei, despre care vorbindu, potemu sé dicemu strainiloru: „Éca, priviti si admirati-lu!“ — apoi acelu ramu nesmintitu e poesi'a poporala. Acésta e atâtu de frumósa si incantatóre, in câtu numai putiene popore potu emulá cu noi.

Literatur'a nóstra abea s'a scolatu din leaganu, dar' multiamita ceriului care ni-a tramisu càtiva genii distinsi, pasii ei cei primitivi sunt siguri si anim'a ei e plina de viétia, carea secoli intregi a incaldìtu natiunea fara ca aceea sê se ivésca in splendórea luminei, acésta viétia

Vasiliu Alesandri.

ascunsa a trebuitu aprinsa de schinteu'a dieésca a geniului ca sê luminedie cu radie binefacatórie asupra literaturei natiunale.

Poesi'a poporala, acésta viétia necunoscuta dar' sentìta de intrég'a natiune, tempuri indelungate a remasu ascunsa in animile inpresorate de sentieminte fragede, si la atingerea geniului, isvorulu vietiei s'a ivitu la lumina, spre a nutrí campulu uscatu de suflàrile ventului din tieriele straine.

Poesi'a poporala e acelu isvoru ce e menitu sê nutrésca *literatur'a natiunala*, din acésta esala acea recóre

Ce e nou?

⁂ (*Diet'a Ungariei*) precum se vorbesce se va conchiamá in 15 septemvre pe 15 decemvre. In dîlele trecute se si apucara de zidirea casei deputatilor langa museu, ér' pentru siedinticle tablei de susu s'a alesu de localitate sal'a cea mare a museului.

⁂ (*Concertulu lui List*) datu la 29 l. c. in sal'a redutului pentru scopuri filantropice a succesu fórte stralucitu. La acesta debutare a renumitului artistu, carele de 18 ani nu s'a produsu in publicu, au vinitu numerosi iubitori de musica din Viena, Praga, Linz ma si din Berlinu.

⁂ (*Ni se scrie din Viena*) cumca Ilustritatea Sa nou denumitulu episcopu alu Ghierlei dr. *Ioane Vancia* la 23 l. c. a depusu juramentulu la nunciulu papalu.

⁂ (*Érasi o scire trista.*) Chiar la incheiarea nrului trecutu primiramu scirea trista, cà doctorulu de filosofia si profesorulu la gimnasiulu romanu din Brasiovu *Georgiu Petreanu* a repausatu. Fie-i tierin'a usióra!

⁂ (*Santirea*) P. S. episcopu de Caransebesiu s'a intemplatu in 27. augustu la Resînari. Afara de Escel. *Andreiu* bar. de *Siaguna*, carele indeplini actulu santîrei, la acésta serbatóre bescricésca si natiunala, au mai luatu parte Il. Sa *Procopiu Ivascoviciu*, si numerosi preoti si mireni.

⁂ (*Mórtea unei fete tenere.*) Din Timisiór'a primimu insciintiarea trista, cumca *Maria Vuia* fiic'a de 13 ani a dlui preotu gr. or. din Remetea se innecà in canalulu Bega. Ddieu sê mangaie pe parintii intristati!

Literatura.

⁂ („*Auror'a Romana*“) dupa o vegetare de mai multe luni, in fine — din lips'a prenumerantilor — a incetatu. Cu parare de reu inregistrâmu caderea ori si carei foi *romane*, pentr' acea dorimu ca „Auror'a“ sê re 'nvia, dara sub conducerea cutarui individu, carele are oresi-care capacitate si cultura literaria.

⁂ („*Caliculu*“) Avuramu nenorocirea a vedé resarindu in literatur'a nóstra multe verdi-uscate, dar tóte acele tréca duca-se, cà-ci celu putînu n'au vatematu *moralitatea* publica, — inse „Caliculu“ de unu juristu — esîtu de curêndu la Sabiiu a comisu si acestu sacrilegiu literariu, a facutu unu *scandalu* ne mai auditu neci' intr' o literatura, a compromisu literatur'a romana. Cartea dlui juristu din Sabiiu geme de espresiuni frivóle si inca de acele, de cari n'ama mai cetitu nicairi tiparite, — in câtu ne mirâmu cum de polìti'a din Sabiiu a potutu lasá sê iésa unu astfelu de opu, ce nicairi n'ar fi potutu esî? — Cum vomu da cartea acésta spre cetire unei femei oneste si culte? — Ni pare dara reu cà nu potemu recomendá „Caliculu“ — carele afara de locurile sale scandalóse contiene si unele glume bune.

⁂ (*Dlu Dr. Eutimiu Murgu*) a datu sub tipariu o brosiura interesanta intitulata: „Ueber das Serben Congresz-Memorandum“. Brosiur'a va fi cam de trei cole si va esî câtu de curêndu.

Gâcitura numerica.

8. 7. 11. 15. Totu e asia ce nu-e reu;
13. 7. 6. 4. 13. 12. S'aude din norulu greu;
10. 9. 14. 12. Toti ómenii lu-doresc u;
8. 9. 11. 2. Dupa ei toti se trudescu;
5. 10. 9. E o parte din o dî;
10. 9. 6. 9. Nime nu si-o-ar poftí;
1. 9. 3. 15. 11. 15. Fost'a acesta omu mare;
3. 5. 2. 1. 14. Si acesta profetu mare;
6. 12. 3. 4. Celu-ce se botédia are;
3. 9. 11. 9. E de lipsa la lucrare;
1. 14. 6. 9. 2. 15. Legi in acestu locu s'au datu;
13. 14. 11. 9. Cu ca orbu s'a vindecatu;

1—15.
Domnulu pe acestu barbatu
In cas'a sa l'a mutatu;
Pe elu pentr' a lui merite,
Romanii nu-lu perdu din minte.

G. O.

Deslegarea gâciturei de siacu din nrulu 7:

Dragalasie sorióre
Voi frumóse vreti a fi,
Si cu doru-acesta óre
Nu se cade-a ne falí?
Ba eu credu vomu fi laudate
Daca ne vomu decorá
Cu frumos'a simplitate
Si natiunea vomu amá!

Nina.

Deslegare buna primiramu de la dómnele: Ana Busilla, Elena Papiu nasc. Piso, Ecatarina Dragiciu, Emilia Fericean n. Pop, Ana Grigorescu n. Fodoru, Sofia Florescu n. Muresianu, Adelina Campian n. Negru; de la domnisiórele: Maria Cernetiu, Maria de Crainicu, Victoria Moroianu, Rosa Popescu, Emilia Pescariu, Julianu Ciorgodanu, Nina Popoviciu, Saveta Cetatianu, Laura de Vancu, si de la domnii: Jacobu Pavele, Georgiu Deacu. Georgiu Onia, Paulu Rotariu, Ioanu Simionasiu, J. P. Florentinu, Ioanu Madarász.

POST'A REDACTIUNEI.

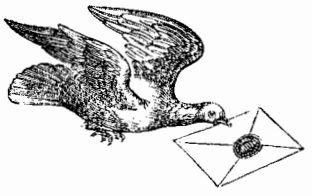

La mai multi. Cu nrii 2. 3. si 5. nu mai potemu sierbi, ca-ci publiculu a onoratu modest'a nóstra intreprindere cu o astfelu de partinire caldurósa, in catu din acei numeri trecura tote esemplarele. Ca inse si aceia se pota cetí fara scadere interesantulu romanu „Columb'a“ carii acuma se prenumerara la fói'a nóstra, lu-vomu retiparí si li vomu tramite ca rebonificare opulu intregu.

Blasiu. M. Bucurosu Ti-amu tramite nrii ceruti de nou acolo, dar din aceia nu mai avemu. Totdeauna i-amu espedatu la Craciunelu, cérca dar ccolo!

Lugosiu. G. P. Multiamita pentru articolulu istoricu.

Proprietariu, redactoru respundiatoriu si editoriu: **IOSIFU VULCANU.**

S'a tiparitu in Pest'a 1865. prin Alesandru Kocsi (in tipografi'a lui Érkövi, Galgóczi si Kocsi.) Piati'a de pesci Nr. 9.